

**SPRAVODAJCA SLOVENSKEJ LEKÁRSKEJ
HOMEOPATICKEJ SPOLOČNOSTI
3/2014**

Ľuľkovec zlomocný (*Atropa bella-donna*)

SPRAVODAJCA SLOVENSKEJ LEKÁRSKEJ HOMEOPATICKEJ SPOLOČNOSTI

Občasník – číslo 3/2014

Šéfredaktorka: MUDr. Darina Štúrová

Redakčná rada: MUDr. Danuša Siveková, MUDr. Pavol Tibenský

Jazyková úprava: Marta Imrová Ciranová Grafická úprava: Igor Imro

Obsah

Slovo na úvod	3
Viete, že...	4
Indikácie homeopatickej liečby	
Prevzaté z lekárskeho vzdelávacieho štandardu ECH-LMHI	5
Nájdite liek!	6
Kapitola zo Sankaranovho systému	
Nekompenzovaný stav	7
Jubileum MUDr. Danuše Sivekovej	10
Prípad z praxe	
Prípad Agaricus muscarius	12
Americká homeopatia v prvej svetovej vojne	
Frederick M. Dearborn, A. B., M. D.	14
Myslíte homeopaticky?	
Použitelní ľudia	15
Nájdite liek – riešenie prípadu zo strany 6	19
Vzdelávanie	
Základný kurz homeopatie	21
WWR-II	21
Homeopatická poviedka	
Igorko	22
Hlásková vyplňovačka	26
Písmenová krížovka – riešenie z predchádzajúceho čísla.	26

Tento časopis je určený na vzdelávanie v homeopatii a zvyšovanie povedomia o homeopatii v našej krajine: inými slovami na zlepšovanie zdravotného stavu obyvateľstva. Myšlienky a informácie možno voľne šíriť v súlade s uvedenými zámermi. Akékoľvek zneužívanie na iné účely bude považované za porušenie autorských práv. Informácie nie sú určené na samoliečbu. V prípade záujmu sa obráťte na homeopata zo zoznamu na www.homeo.sk.

Slovo na úvod

Ľuľkovec zlomocný *Atropa bella-donna* – pre niektorých strach vzbudzujúca, pre iných nádherná rastlina je zdrojom najčastejšie predpisovaného lieku v homeopatii. Čelad' Solanaceae – ľuľkovité či skôr zemiakovité, má v anglickom jazyku názov Nightshades – nočné tiene. Je to dobre známy liek, má veľa bežných indikácií, najmä akútnych. Horúčkovité stavy, febrilné kŕče i iné záchvatovité situácie zvláda tento polychrest s ľahkosťou a istotou. Čoraz častejšie sa stretávame s ním v predpise chronických patológií, k čomu určite prispel i storočný starček Aspirín, jeden z mála farmaceutických preparátov, ktorý vďačí za svoju dlhovekosť tomu, že pochádza z dobrej „rodiny“ – jeho predkom je *Salix alba*, resp. droga *Cortex salicis*, ktorú uznávali už za Hippokrata. Supresia spôsobená aspirínom má teda zásluhu na takej početnej prescripcii Belladonny. Dr. Sehgal, významný indický homeopat, ordinoval tento liek s veľkým úspechom polovici všetkých svojich prípadov. Niektoré rozumné tvory, pokiaľ sa môžu slobodne pohybovať v prírode, sa nenechali nalákať pozlátkou aspirínu a dodnes sa riadia Hippokratovými odporúčaniami – žujú surovú drogu – *Cortex salicis* pri bolestiach bachora, čepca, knihy či kĺbov.

Rastlina sama vďačí talianskemu názvu za miotický efekt atropínu, ktorý údajne dávam zvyšoval šarm. *Que bella e questa donna* – aká krásna je táto pani – posúďte sami z obrázku na titulnej strane.

V dnešnej – postantibiotickej – ére je tento liek oveľa zaujímavejší. Na obrázku vidíte jednu z jeho bežných indikácií – angina lacunaris. Človečik, ktorému tieto mandle patria, mal recidívy angíny niekoľkokrát do roka a čakal na tonzilektómiu. Po nasadení lieku *Belladonna CH30 Boiron* 2-krát denne pacient v priebehu štyroch dní nastúpil do práce s upraveným nálezom na tonzilách a pokračuje v medikácii raz týždenne doteraz. Angína sa zatiaľ nezopakovala, tonzilektómia nie je potrebná.

PT

Viete, že...

Samuel Hahnemann nevedel miazmaticky zaradiť Belladonnu? Štyri roky venoval štúdiu chronických prípadov, ktoré sa nedali tak ľahko liečiť ako akútne. Nakoniec pochopil, že v chronických prípadoch je príčinou skryté znečistenie organizmu príčinou, ktorá udržuje vis vitalis v stave disharmónie zvanom choroba. Rozpoznal tri miazmy: psoru, sykózu a syfilis. Za prapríčinu označil psoru – ochorenie vznikajúce z potlačenia svrabu. Pri zhoršujúcom sa stave organizmu alebo nesprávnej terapii vznikajú hlbšie dve miazmy. Do sykoticej miazmy zaradil Hahnemann iba Thuju a do syfilitickej miazmy iba Mercurius. Ostatné lieky, ktoré nevedel na základe symptómov zaradiť, zlúčil do jednej skupiny s názvom rôzne akútne miazmy. A tu sa nachádzala i Belladonna.

Ich zoznam:

Aconitum, Ambra, Angustura, Argentum nitricum, Belladonna, Bismuthum, Bryonia, Camphora, Cannabis sativa, Capsicum, Chamomilla, Chelidonium, Cicutia virosa, Cina, Cinnabaris, Cyclamen, Drosera, Euphrasia, Ferrum, Helleborus, Ignatia, Ipecacuanha, Ledum, Menyanthes, Moschus, Nux vomica, Oleander, Opium, Pulsatilla, Rheum, Rhus tox, Ruta, Sambucus, Spigelia, Spongia, Squilla, Staphysagria, Stramonium, Sulfur iodatum, Taraxacum, Veratrum, Verbascum.

Niektoré lieky z tejto skupiny vyradil objav a popis tuberkulózneho miazmy Georga Vithoulkasa, mnohé z nich sedia na akútne miazmu v zmysle Sankaranovej teórie – či sú akútne, alebo týfusové – zložené z akútnej miazmy a psory, alebo malarické – zložené z akútnej miazmy a sykózy. Pochopenie správnej miazmy u pacienta ušetrí veľa času a minimalizuje omyly pri stanovovaní lieku.

Luľkovec zlomocný (*Atropa bella-donna*) – plody

Indikácie homeopatickej liečby

Prevzaté z lekárskeho vzdelávacieho štandardu ECH-LMHI

Z homeopatie ako stimulátora samoregulačných mechanizmov môže v princípe profitovať každé ochorenie. Liečebné možnosti, samozrejme, závisia od možností organizmu uzdraviť sa. Obmedzením sú chirurgické indikácie, choroby z nedostatku a veľmi vážne ochorenia, pri ktorých sa vyvinuli významné anatomické zmeny. Napriek tomu i v neliečiteľných štádiách chorôb môže homeopatická liečba uľaviť pacientovi v istom rozsahu.

Skúsenosťou homeopatických lekárov je, že obvykle mnohé ochorenia – od astmy po artritídu, pneumónie, migrény, ochorenia pečene, depresie a pod. sa môžu úspešne liečiť homeopatickými liekmi. Homeopatia ponúka liečebné možnosti tam, kde konvenčná medicína zlyháva, alebo nepostupuje dostatočne, kde liečba neexistuje, prípadne je kontraindikovaná alebo zle tolerovaná.

Kontraindikácie homeopatie neexistujú, ale v istých prípadoch sú iné metódy užitočnejšie. Ako metóda pre lekárov závisí od ich zváženia nakoľko ako odborníci poznajú indikácie a hranice, obzvlášť však limity závisia od ich vzdelania a skúseností. Homeopatická liečba je kompatibilná s ostatnými liečebnými metódami, ale homeopatickí lekári sa snažia redukovat' medikáciu na minimum. Navyše, homeopatia sa často môže použiť ako prvá možnosť pri istých problémoch, ponechávajúc drahšiu a potenciálne toxickú liečbu ako druhú možnosť voľby.

Ako liečebná metóda sa môže homeopatia použiť vo všeobecnej i špecializovanej medicíne. Sledovaním princípov homeopatie, všeobecní lekári i špecialisti by sa mali podieľať na integrácii najdôležitejších symptómov a črt osoby pri vyberaní správnych liekov.

a) Homeopatia v GP. Väčšina homeopatov je z radov všeobecných lekárov. V závislosti od vzdelania a skúsenosti používajú homeopatiu ako jedinú metódu, čo sa najviac odporúča, prípadne v kombinácii s inými metódami, alebo v kombinácii s konvenčnou medicínou.

b) Homeopatia v špecializovaných odboroch. Špecialista robí vo svojom odbore diferenciálnu diagnostiku. Pre nájdenie správneho lieku potrebuje hľadať totalitu symptómov a konštitučné črty osoby.

c) Homeopatia pri akútnych ochoreniach. Homeopatia pri akútnych ochoreniach pôsobí rýchlejšie, alebo aspoň rovnako rýchlo ako konvenčná medicína, v závislosti od výberu správneho lieku a možností regulácie pacientovho organizmu. Anamnéza v akútnych prípadoch zaberie menej času ako v chronických prípadoch, berúc do úvahy najmä akútne symptómy, ako tzv. „kompletný symptóm“.

d) Homeopatia v epidémiách. Príznaky epidemických chorôb sú dôležitejšie ako konštitučné symptómy. Je dostatok skúseností s liečbou epidémií od 19. storočia.

e) Homeopatia pri chronických ochoreniach. Homeopatia dokáže objektívne vyliečiť chronické ochorenia, objektívne ich zlepšiť, alebo aspoň subjektívne zlepšiť

kvalitu života. Môže pomôcť aj ako paliatívna terapia a liečba vedľajších účinkov konvenčnej liečby.

f) Homeopatia a psychosomatické ochorenia. Často možno nájsť psychologickú etiológiu pri psychosomatických ochoreniach. Vzhľadom na to možno nájsť homeopatický liek, ktorý je schopný zmeniť reakcie alebo previesť chorobný stav do zdravia.

g) Homeopatia v gravidite, pôrode a laktácii. Ako metóda bez vedľajších účinkov sa môže homeopatia indikovať na pomoc ženám počas tehotenstva, pôrodu i v období kojenia.

h) Homeopatia v detstve. Deti reagujú všeobecne veľmi rýchlo a pozitívne na homeopatické lieky. Homeopatia pomáha zlepšiť zdravie a predchádzať chronickým chorobám.

i) Homeopatia v geriatricii. Reakcie organizmu starých osôb sú pomalšie ako organizmu mladších, ale i v pokročilom veku môže homeopatia liečiť a zlepšiť kvalitu života.

j) Homeopatia pri úrazoch a v chirurgii. Liečebné procesy po úrazoch a chirurgických zákrokoch môže urýchliť homeopatia. V istých prípadoch non urgentných chirurgických zákrokov môže pomôcť vyhnúť sa operačnej liečbe.

k) Homeopatia a veterinárna medicína. Objektívne účinky homeopatie na zvieratách dokazujú, že homeopatia účinkuje, ak sa aplikuje fenomenologický prístup k diagnóze.

l) Homeopatia v stomatológii. Stomatológovia môžu vziať do úvahy všeobecné symptómy pacienta v liečbe lokálnych ochorení ústnej dutiny.

m) Homeopatia a farmácia. Mnohé krajiny už majú oficiálny homeopatický liekopis. Študenti farmácie by mali byť informovaní o všeobecných základoch homeopatie. V mnohých krajinách existuje certifikovaný kurz pre farmaceutov.

Nájdite liek!

Pacientka trpí na vertigo, najmä ak sa prudko postaví. Keď zdvihne hlavu, motá sa jej. Podobne pri vstávaní zo sedu, otáčaní krkom a pohyboch hlavy. Pred desiatimi rokmi mala dopravnú nehodu s úrazom hlavy. Na hrudi má pocit pálenia, akoby jej tam niekto položil tehlu.

„Mám taký zvláštny stav, cítim teplo len v tvári, od krku dole teplo necítim. Mám horúcu hlavu, ale iba hlavu. Dole sa prikryjem a hlavu chladím. V tvári som červená.“

Závratový stav príde náhle, akoby to človek nedokázal ovládať ani predvídať. Nedá sa určiť, kedy to bude. Ako keby mala strach z niečoho neočakávaného. Cíti sa stuhnutá, strpnutá, nemôže sa pohnúť. Mimo záchvatov sa má dobre.

„Stratila som spontánnosť, akoby som sa uzavrela. Akoby som nechcela k sebe nikoho pustiť. Všetko vybavím slušne, ale akoby som si udržovala nejakú svoju zónu, nechcem si nikoho k sebe pustiť. Akože sa obrním.“

„Studené nápoje mi nerobia dobre, často po nich močím.“

Ak by nemohla byť človekom, chcela by byť slnkom, aby bola užitočná, chcela by pomáhať ľuďom.

Kapitola zo Sankaranovho systému

Nekompenzovaný stav

Každý v praxi zažil situáciu, keď ani s najlepším úsilím sa mu nepodarilo nájsť vhodný homeopatický liek. V takom prípade je dobrá každá pomoc či rada. Dr. Sankaran radí napr. vziať pacienta na obed. Mimo ambulancie možno prísť po symptómy, ktoré sú nápomocné. Jednou z možností je návšteva pacienta – človek si svoje domáce prostredie obvykle utvára, resp. prispôsobuje svojim potrebám, na ktorých vidno jeho citlivosť či nejaký zvláštny symptóm. Uvediem niekoľko prípadov z praxe, kde sa v domácnosti pacienta objaví jasný symptóm či symptómy similima.

Dr. Rajan Sankaran

Pacient A. Návšteva starčeka vo vážnom stave sa vyvinula do nevyhnutnosti hospitalizácie. Pán vo febrilnom stave s vysokými horúčkami bol veľmi slušný človek, s ktorým som sa stretával pri liečbe jeho rodičov. Keď som mu v inkriminovaný deň navrhol hospitalizáciu, jeho reakcia bola veľmi agresívna, doslovne:

„Bež do ..., lebo ťa zabijem! Mne nič nie je!“ – Učebnice a prax vyzerajú dosť rozdielne, ale myslím, že je každému odborníkovi jasný kľúčový symptóm lieku

Arnica:

Mind; irritability; sends the; doctor home, says he is not sick.

(Myseľ; podráždenosť; posla doktoru domov, vraví, že nie je chorý.)

Ľudovít Štúr by iste namietal, že šťavnatý názov ženského prirodzenia prekladá homeopatia ako domov, ale nikto nie je dokonalý. Až do tohto okamihu som u neho na liek Arnica nemyslel.

Pacient B. Návšteva starého pána v jednej z kopaníc sa začal takto: otvoril som dvere a ovalil ma neskutočný zápach. Nechal som pootvorené dvere a pomaly som lapal po tom, čo vznešene nazývame vzduchom. Reakcia chorého na posteli bola:

„Zatvor tie dvere, pána tvojho!“ Pozdravil som druhýkrát, ale reakcia bola taká istá. Tak som pozdravil napoly pridusený tretíkrát, a vtedy si všimol, že nie som jeho syn. Reakcia sa zmenila:

„Prepáčte pán doktor, že som na vás takto vyštekol, ved' ja som len taký obyčajný dedinský truľo.“

Tento príznak – bezcitný k podriadeným a milý k nadriadeným – spolu so zimomravosťou vedie k lieku **Lycopodium:**

Mind; unfeeling, hard-hearted; inferiors, towards, soft to superiors.

(Myseľ; necitlivosť, krutosť k podriadeným; poníženosť k nadriadeným.)

Takéto striedanie prístupu k rôznym ľuďom by sme mohli považovať za poruchu identity typickú pre aluminu – *Lycopodium* obsahuje veľa hliníka.

Plavúň obyčajný
(*Lycopodium clavatum*)

Pacient C. Návštevu osamelo žijúceho muža v odľahlých kopaniciach sa mi nepodarilo uskutočniť naraz. Po zaparkovaní som sa vybral do spustnuto vyzerajúcej chalúčky, a začali ma vítať dva psy. Vzal som si palicu, aby som sa cez túto bariéru prebojoval a čiastočne som sa priblížil k príbytku – muž v dome nebol. Pokračoval som do dvora, ale v chlieve bol statný cap – cez neho som sa ďalej nedostal. Muž žil v úplnej izolácii – sám, bez kontaktu s príbuznými, mimo dediny. Takto izolovane kedysi bývali chorí s leprou. Druhá návšteva ozrejmila stav chorého – liek lepróznej miazmy Secale: muža som našiel v záhrade, neschopného pohybu, príjmu potravy, bez pomoci. Po kontakte s jeho chladnými dolnými končatinami sa prst preboril do gangrénou postihnutého tkaniva.

Mind; contemptuous; relations, for
(Mysel; pohárda vzťahmi)

Extremities; gangrene; cold; feet
(Kočatiny; chladná gangréna nôh)

Pacientka D. Návšteva tejto dámy začala zoznámením sa so psami. Nemal som palicu ako v predchádzajúcom prípade, a tak mi jeden Punťo roztrhol ponožku. Reakcia pacientky bola okamžitá:

„Jano, ty dilino, prečo si nezavrel psy, keď má prísť doktor? Helena, zaplať doktorovi 50 korún za ponožky!“ Bolo jasné, kto je v dome paňou. „Tie ponožky nestáli toľko,“ vravím ja, ale pani bola neoblomná. Na návštevy k tejto dáme som chodil opakovane a jedna z nich bola obzvlášť dramatická. Stav pacientky sa zhoršoval a jej zúfalstvo narastalo.

„Pán doktor, zabite ma! Ja to nikomu nepoviem. Ja na to mám!“ Čo teraz? Ak nemyslíte homeopaticky, z tejto situácie sa zle kľučkuje. Našťastie – Deus ex machina. Telefón. Manželka: – *Kde si?* –
– *Na návšteve.* –
– *Pod' domov, sme vytopení!* –

Ešteže pršiava. Stav pacientky – stav lieku **Belladonna** – som pochopil neskôr na základe rubriky vybratých pomocou Dr. Sehgal. Pani sa pri mojej prvej návšteve

predvádzala – Pompous, important. Chcela zaplatiť za ponožky roztrhané psom viac ako stáli – Blud, že je bohatá. Pri požiadavke o eutanáziu ten istý blud plus rubriky – túži zomrieť – Death desires – a skrýva veci – Hiding things. V repertóriu existuje i rubrika presnejšia ako „želá si smrť“: túži byť zabitý.

Mind; killed, desires to be:

(Myseľ; túži byť zabitý:)

ARS bell COFF-T nelu PHYT plat stram

Pacient E. Nie vždy je návšteva pacienta taká adrenalínová. Občas prídete do Bohom zabudnutej kopanice a vítajú vás produktmi ich každodennej práce na poli či pasienkoch. Prostý človek so sedliackym rozumom, vážiaci si pôdu ako zdroj obživy, hostá v dome a tradičné hodnoty rodiny, často vykazuje rysy lieku **Graphites**. Tento typ sa pomaly dostáva do Červenej knihy ohrozených druhov.

Pacientka F. Nie vždy je návšteva taká idylka ako v predošlom prípade. Raz som na návšteve absolvoval asi toto:

„Pán doktor, ešteže ste prišli tak rýchlo, je mi dosť zle.“

Mind; carried; desires to be; fast: acon **ARS** bell brom cham lob rhus-t verat

(Myseľ; túži byť nesený rýchlo:)

Počas podávania injekcie pacientka prehodila:

„Tuším vám zomriem!“ a prestala javiť známky života.

Mind; death; presentiment of; predicts time:

(Myseľ; predpovedá dobu svojej smrti:)

ACON AGN ALOE alum apis ARG-N brachy-s cench COFF cupr-ar hell LAC-D thea thuj

Rubriky lieku **Aconitum** nám v takomto prípade veľmi nepomôžu, na rad prichádza resuscitácia. Našťastie, pacientka sa po uľahnutí vyvracala a prebrala sa bez oživovania. Klobúk dolu pred Jamesom Tylerom Kentom, že do repertória zakomponoval i tento symptóm:

Mind; unconsciousness, coma; vomiting; amel.: acon tab tanac

(Myseľ; bezvedomie, kóma, zvracanie zlepšuje:)

Pavol Tibenský

Prilbica modrá (*Aconitum napellus*)

Jubileum MUDr. Danuše Sivekovej

Nedávno oslávila životné jubileum naša kolegyňa, členka výboru SLHS, **MUDr. Danuša Siveková**. Využívam túto príležitosť, aby som spomenul jej cestu medicínou, akupunktúrou, homeopatiou, životom...

MUDr. Danuša Siveková

- Lekársku fakultu UK v Bratislave ukončila v júli 1979.
- Gynekológia pôrodníctvo: SPAM – 1987 základná atestácia,
- SZU – 1994 nadstavbová atestácia,
- SZU – 1990 – 1991 Základný kurz akupunktúry ukončený skúškou.
- Bronzová medaila SLS v r. 2007.
- Prax v neštátnej ambulancii v Bratislave: od októbra 1995 – doteraz.

KURZY: Akupunktúra a homeopatia

- SZU – 1996 laseroterapia,
- SLS – každoročné kongresy, r. 2000, 2001 aktívna účasť.

KURZY: Akupunktúra

- 1993 Kurz EAV-L ukončený skúškou,
- 1999 Úvod do aurikuloterapie,
- 1999 Aurikuloterapia a aurikulomedicína,
- 2001 Vybrané praktické postupy v akupunktúre, doplnkový kurz.

SLK:

- 2001 Akupunktúrna diagnostika a teória v praxi,
- 2001 Metóda H diagramu,

- 2001 základný kurz Su-Jok (A+B),
- 2001 základný kurz diagnostiky TST,
- 2002, 2011 teórie TČM, diagnostika a liečba,
- 2002 akupunktúra a FBLR,
- 2005 aktívna účasť ICMARKT,
- 2002 terapia závislostí akupunktúrou,
- 2002 – 2005 diaľkové vysokoškolské štúdium na Národnom inštitúte čínskej medicíny v Pekingu, časť akupunktúra; teória v Prahe a prax v Pekingu r. 2005,
- 2014 atestácia z akupunktúry.

Homeopatia:

- externá spolupracovníčka ŠÚKL,
- 1990 – 1998; 2004 viceprezidentka SHS, od 2013 členka výboru zodpovedná za vzdelávanie,
- 1999 – 2003 prezidentka SHS,
- členka redakčnej rady periodika Spravodajca SLHS,
- 2002 publikácia v celosvetovom Homeopathic LINKS,
- aktívna účasť na homeopatických kongresoch v ČR a v SR,
- lektorka v Základných kurzoch klasickej homeopatie SHS od r. 1998,
- od r. 1993 – 2009 lektorka pracovnej skupiny lekárov – Ordinácia homeopatického lieku,
- 2005 diplom o skúške z homeopatie podľa kritérií ECH – Viedeň.

SZU:

- 1991 – 1992 kurz základov homeopatie C.E.D.H. – franc. škola, so skúškou,
- 1992 – 1994 kurz viedenskej homeopatickej školy,
- 1992 – 1995 kurz londýnskej homeopatickej školy L.C.C.H.,
- 1995 – 1996 kurz nadstavbový, franc. škola – Master,
- 2002 – TK – Správna klinická prax,
- 2005, 2012 – lektorka homeosiniatrie v certifikačnom kurze akupunktúry,
- 2010 – 2012 – nadstavbový kurz pre praktikujúcich homeopatov Allen College of Homoeopathy ukončený skúškou.

Iné:

- 1990 študijný pobyt základov homeopatie v Mníchove pre MZ SR,
- 1992 – 1993 kurz rakúskej homeopatickej spoločnosti I, II, III, IV (Kroměříž),
- 1992 kurz rakúskej homeopatickej spoločnosti I. (Viedeň),
- 1992 úvod do klasickej homeopatie L.C.C.H – londýnska škola (Brno),
- 1994 – 1996 kurz holandsko-indickej homeopatie, 1 (SR),
- 1996 – 1998 kurz holandsko-indickej homeopatie, 2 (ČR),
- 1995 – 1997, 1998, 2000, 2011 Škola revolučnej homeopatie Dr. Sehgal,
- 2001 celosvetový kongres v Bombaji (India),
- každoročné letné školy homeopatie a nadstavbové semináre v SR a zahraničí,
- organizácia a prednášanie v rámci Základného kurzu v súlade s kritériami ECH.

Ad multos annos!

Výbor SLHS

Prípad z praxe

Prípad *Agaricus muscarius*

Hlavným problémom, s ktorým pacientka prichádza, sú tiky, ktoré trvajú už sedem rokov. Ide o vôľou nekontrolovateľné mykavé pohyby celou hlavou do jednej strany. Epizódy sa postupne zintenzívňovali a v súčasnosti sa tiky objavujú jeden až dvakrát týždenne, vedia trvať aj celý deň. Začínajú z ničoho nič, zrazu len pacientka cíti tlak na šiji a nervy si robia, čo chcú... Tiky v tvárovej časti neguje.

Neurologické vyšetrenia vrátane EEG a EMG nič nepreukázali, povedali jej, že to nebude vážne a poslali ju domov. Dopĺňanie magnézia a multivitamínov nepomáha. Iné lieky pacientka neužíva.

Ďalším problémom sú pravidelné dlhoročné bolesti hlavy, ktoré pacientku trápia 2 až 3-krát do týždňa. Bolesť začína v záhlaví, potom sa rozšíri všade. Pacientka sa ďalej sťažuje na bolesti šije a krčnej chrbtice. Trpnu jej ruky a v dolných končatinách máva často kľče.

— Pýtam sa, kedy sa problém objavil prvýkrát.

„Začalo to pred siedmimi rokmi, keď ma išli skúšať v škole. Počas skúšky s profesorami sa tiky objavili prvýkrát.“

— Pýtam sa, či je niečo, čo má na tiky vplyv.

„Včasná masáž šije, keď začínam pociťovať tlak, dokáže občas proces zastaviť, tiky sa neobjavia. Zle mi robí víno, vodka aj stres.“

— Prosím pacientku, aby mi o sebe povedala viac.

„Pracujem ako kadernička. Všetkého sa bojím, lietania, výšok, ale najviac o manžela a o dieťa. Keď som mala štyri roky, zabila sa mi mama. Odvtedy sa bojím výšok. Nevieť zvládať stres. Musím sa zastaviť a predýchať. Inak by som asi odpadla. Je to zamotaný kruh, samotné tiky ma znervózňujú, nemôžem chodiť medzi ľuďmi, robiť s nimi.“

Vychovávala ma babka-schizofrenička. Detstvo bolo hrozné. Otec nás dal k babke, nechcel sa o deti starať. Výchova u babky bola hrozná. Nesmela som sa ničoho dotýkať, zamykala pred nami izby. Bežné boli bitky a tresty. Spomínam si na Vianoce, ktoré som trávila so psom vonku, babka mi vynadala a vyhodila ma. Veľmi som sa jej vo všetkom snažila vyhovieť, ale nič nebolo dobré. Vždy som len típla, čo bude.“

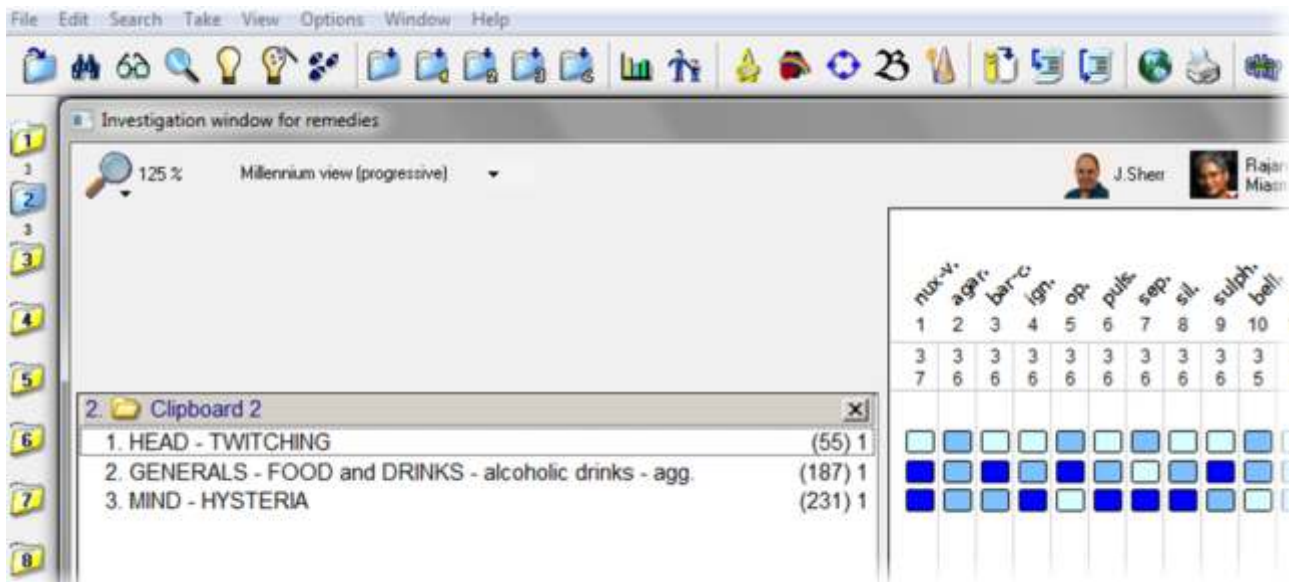
Analýza:

Medzi liekmi, ktoré som si značil počas vyšetrenia, boli: Cimic, Zinc, Anac, Agar, magnéziá. Najviac ma lákali Zinok, *Agaricus* a *Anacardium*.

Pri repertorizácii som nezobral do úvahy rubriku

Mind – fear – high places, of (*Myseľ – strach – z výšok*)

V prípade je síce symptóm výrazný, ale považoval som ho za bežný, vzhľadom na zažitú tragédiu v detstve – mama spadla zo skaly. Koho by to nepoznačilo?

Viac ako repertoriácia ma zaujal samotný príbeh. Obrázok *Zinku* obsahuje tiky, ale najmä v podobe zášklbov a nepokoja dolných končatín. Pre *Zinok* by síce svedčila situácia, keď sa tiky objavili – štúdium a záverečná skúška. Ale detstvo pacientky necharakterizovalo potlačanie emócií v prospech tvrdého štúdia s prevahou intelektu, často pod tlakom otca. Nedocenenie *Anacardia* sa týka skôr kreativity, vlastného prejavu a výnimočnosti. Navyše, klinický obraz charakterizujú iné patológie.

Úvaha s podporou repertoriácie smerovala k **Agaricu**. V chápaní húb mi pomohla Scholtenova analógia s periódou úranu a kniha Patricie Le Roux *Aktinoidy*. Ide o ľudí, ktorí prežili v živote niečo skutočne pustošivé, tragédiu, pohromu. Symbolom je rozbité zrkadlo, ktoré chápem ako dokonanú dezintegráciu započatú v perióde *Lantanoïdov*. Hlavným problémom húb je potlačený hnev a hrôza, pocit, že je trápený, trestaný. **Agaricus** je veľký neurologický liek a jednou z možných príčin rozvoja jeho obrazu sa udáva úmrtie v rodine. Šklbanie svalov, neuralgie a kŕče sú jeho silnou indikáciou. Zhoršenie alkoholom a mentálnou námahou úvahu potvrdzujú.

Muchotrávka červená *Amanita muscaria*
(*Agaricus muscarius*)

Predpis:

Agaricus C30 každý týždeň

Kontrola:

Telefonická konzultácia po 1,5 mesiaci naznačila, že liek bol predpísaný správne. Odkedy pacientka užíva liek, mala iba dvakrát bolesť hlavy, a to vo veľmi miernej forme. Tiky sa objavili ešte párkrát, bolo to na začiatku liečby. Potom už ani raz. Prechodné zhoršenie symptómov pacientka nepozorovala.

Odporúčanie:

Pokračovať v liečbe rovnakou potenciou.

Richard Wagner

Americká homeopatia v prvej svetovej vojne

Frederick M. Dearborn, A. B., M. D.

Vydal v roku 2000 Sylvian Cazalet

V tomto roku uplynulo 100 rokov od doby, keď svetskí mocipáni neboli schopní pokračovať v politike mierovými prostriedkami. Toto vie každý. Málokto však vie, že v tyle pracovali zdravotnícke špeciálne jednotky pozostávajúce zo stovky sestier, 22 lekárov a dvoch zubárov, takmer všetko homeopatov. Spomínaná kniha opisuje formovanie a skúsenosti troch homeopatických jednotiek, ktoré pochádzali z troch nemocníc: Massachusetts Homeopathic Hospital, Flower Hospital a the Metropolitan Hospital. Takmer všetci ich členovia boli homeopaticky vzdelaní. Dočítame sa, ako boli homeopati naverbovaní, rovnako ako lekári ostatných lekárskejších škôl. Títo lekári boli vyznamenávaní, povyšovaní a dekorovaní vojnovými rádmi. Nanešťastie, 25 členov homeopatických jednotiek padlo. Nie je všeobecne známe, **že homeopatia a homeopatické nemocnice hrali takú významnú úlohu v histórii medicíny prvej svetovej vojny.** Homeopatia, aj keď nepodporovaná etablovanou konvenčnou medicínou, bola v tom období všeobecne rozšírená a veľký záujem o ňu podnietili najmä najväčšie nedostatky ortodoxnej liečby. Lekári v praxi často ordinovali lieky s významnými vedľajšími účinkami, alebo využívali toxické prostriedky, nakoľko v tom období nebola známa liečba pneumónie, tuberkulózy ani iných bakteriálnych infekcií, angíny pectoris, reumatickej horúčky a rôznych foriem reumatizmu. Dalo by sa povedať, že počas prvej svetovej vojny sa oveľa lepšie darilo pacientom, ktorých liečili praktici na homeopatických princípoch v porovnaní s tými, ktorí boli liečení všeobecne rozšírenými toxickými preparátmi. **Salvarsan** bol jediný známy liek proti syfilisu, ale napriek jeho dostupnosti, pacientov liečili ortuťou, spôsobujúcou významné vedľajšie účinky. Homeopatické nemocnice liečili tie isté ochorenia ako nehomeopatické vrátane akútnych ochorení, ako zápal pľúc, erysipelas, popáleniny yperitom i chronických, ako je tuberkulóza. Výsledky ich liečby boli porovnateľné s výsledkami ortodoxnej medicíny a ich chirurgické jednotky liečili celú škálu traumatizmov, čo sa vyskytli na Západnom fronte. Homeopatická lekárska komunita vrátane obetavých sestier, predviedla najhodnotnejší prínos k starostlivosti a zdraviu spojeneckých vojsk počas tohto hrozného konfliktu. Záujemcov o celú knihu či jej jednotlivé kapitoly odkazujem na: <http://www.homeoint.org/books2/ww1>.

Myslíte homeopaticky?

Použitel'ní ľudia

Marshall Goldberg, Kenneth Kay: Disposable people, New York 1980

Consolvova ulcerácia je hnisavý zápal pokožky, akútne pálenie, vysoko nákazlivé. Amputácia nezabráni šíreniu infekcie. Etiológia neznáma, vektor prenosu neznámy. Choroba postupuje z miesta nákazy veľkou rýchlosťou, zjavne spotrebúva keratín, pomocou neznámeho enzýmu. Mäso postihnutého sa rozpadá, produkuje taký zápachajúci sekrét, že je ťažko nájsť personál na ošetrovanie. Bolesť je mimoriadna, účinok analgetík vrátane opiátov minimálny. Obeť zostáva pri plnom vedomí až do úplného konca, ktorým je v 100 % prípadov smrť. Od prvých príznakov po smrť ubehne 72 hodín až 10 dní.

*Nebojte sa, takáto epidémia neexistuje! Je výplodom fantázie spisovateľa Marshalla Goldberga. Zmyslom epidémie nie je vykytovať ľudstvo, ale napraviť evolučne nevhodný vývoj. Choroba je vymyslená, v homeopatii však neexistujú nové choroby – všetky choroby sa totiž podľa Organonu vyskytujú ako súbor symptómov, ktoré dohromady vytvárajú obraz lieku. Čím je obraz choroby podobnejší obrazu známeho lieku, tým účinnejšia, rýchlejšia a jemnejšia bude liečba. Na mene choroby či 5-miestnom kóde z nekonečného, 17 118 položiek obsahujúceho zoznamu poslednej MKCH nezáleží. V repertoriácii mi do popredia vystúpil liek **Anthracinum** – je možné, že pán Goldberg svojim hrdinom naservíroval „vylepšený“ antrax.*

Consolvova ulcerácia – Anthracinum

1	1234	3	EXTREMITIES – ULCERS – Legs – burning	13
2	1234	3	EXTREMITIES – ULCERS – Lower limbs – burning	14
3	1234	2	SKIN – PAIN – ulcerative pain	61
4	1234	3	SKIN – ULCERS – burning (&Elimination)	85
5	1234	2	SKIN – ULCERS – deep	64
6	1234	2	SKIN – ULCERS – discharges – offensive	85
7	1234	2	SKIN – ULCERS – discharges – offensive – putrid	31
8	1234	2	SKIN – ULCERS – foul	54
9	1234	3	SKIN – ULCERS – phagedenic (&Elimination)	59
10	1234	1	GENERALS – PAIN – burning – intense and intolerable	1

	anthraci. 1248	ars. 955	merc. 955	puls. 955	sil. 955	lyc. 854	nit-ac. 826	sulph. 821	carb-v. 744	caust. 711
1	3	3	2	1	3	2	2	—	2	—
2	3	3	3	3	3	3	—	1	3	2
3	—	1	1	3	1	—	1	1	—	1
4	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3
5	2	3	3	3	3	2	3	3	2	1
6	2	3	2	2	3	3	3	3	3	1
7	2	3	2	3	3	1	2	1	—	—
8	2	2	1	1	3	1	1	2	2	1
9	2	3	3	2	3	3	3	2	3	3
10	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Potrebujeme morového cára, ktorý nám pomôže zvládnuť epidémiu. *Termín cár prebrali Američania v zmysle neobmedzeného vládca – v tomto prípade odborníka, ktorý môže robiť veľmi nebezpečné rozhodnutia, ak splnia svoj účel.*

Poznám takého muža: Dr. Noah Blanchard. Je z pioneer Chicago family. *Pioneer: osadník, pionier, zavádzač noviniek, priekopník a pod.*

Je sám sebou, tvrdohlavý. Ak vie, že má pravdu, nikto mu ju nevyvráti. Je odvážny a nebezpečenstvo vyhľadávajúci – robil nebezpečnú prácu pre CIA v Ázii, na Aljaške a v Afrike. Porazil ustricových pirátov v Texase počas epidémie týfusu. Má kvalifikáciu parašutistu. Vyzerá a pohybuje sa ako basketbalista: je rýchly, štíhly, meria 195 cm. Na doktora mal veľmi pestrú kariéru, ale súkromnú prax, z ktorej by mohol zbohatnúť, nemal. Peniaze nie sú veľmi vysoko v jeho rebríčku hodnôt.

Stovky sestričiek, doktoriek a mnoho iných žien malo o neho záujem, ale stále je slobodný. Raz, po návrate z Konga, sa zveril, že má pocity viny, že nie je dosť zrelý na to, aby sa usadil. Určite ma zabije, ak sa dozvie, že som vám ho poradil, pán prezident. Vidíme črty 6. štádia periodickej sústavy prvkov a črty lantanoidov. *Prienikom 6. periódy a 6. štádia sa dostaneme k lieku **Neodymium**. Človek v tomto stave je pripravený čeliť výzvam, nebezpečenstvu herkulovskej úlohy a pod.*

Prognóza je nepriaznivá – na 100 % nepriaznivá.

Bizarný príbeh sa odohráva v Las Vegas, v štáte Nevada. Už samo o sebe je to bizarné miesto: moderná Sodoma, citadela skazenosti, lakomosti, organizovaného zločinu, hráčskej horúčky a toho, čo sa nazýva šoubiznis. Dôkaz o tom, že sa v Albuquerque objavila Consolvova ulcerácia, vyvolal paniku – zastavili sa hracie kocky, automaty, strip-tízové vystúpenia.

Posledná truhla v meste sa predala v utorok. Na pohrebe boli všetci v maskách, mnohí mali gumené rukavice, jedine rabín bol bez zjavnej ochrany. Rabín pošepkal Noahovi, že si uchoval gáfrovy ľad vo fľaške po svojom otcovi, ktorý mu pomohol počas epidémie španielskej chrípky v roku 1918. *Treba kvitovať prezieravosť rabína a jeho predkov.*

Nahnevaný Jehova, ktorý premenil Gomoru na popol, potrestal nenažranú, lenivú Ameriku. Chaos na juhozápade – telefóny, televízia a rádio sú vyradené, mestá odrezané od sveta. Američania behom troch mesiacov vymiznú.

Prirovnanie k biblickým katastrofám je veľmi zaujímavé. Autor v percente úmrtnosti svojej epidémie prekonal i Sodomu, v ktorej preukázateľne prežili traja ľudia. Ako príčinu spomína skazenosť krajiny – v našej terminológii hlbokú miazmu. Z teórie vieme, že človek, ktorý nemá v sebe miazmu – znečistenie – nemôže na akútne ochorenie zomrieť. Jeho vis vitalis má dostatok síl, aby sa z infekčným agensom vysporiadala. Opakom skazenosti je čistota – tá sa dá získať dodržiavaním Desatora – a je najlepšou a zaručenou prevenciou epidémií. Pre nás, ktorí to nedokážeme, je určená liečba.

Kresba purpurového objektu v tvare kryštálu s vybiehajúcimi výrastkami spikúl. Neprípomínalo to nikomu nič. Po dlhej chvíli generál Burrow poznamenal: – Vyzerá to ako hnusný sukin syn. (*histologický obraz*)

Hľadáme dobrovoľníkov: odvážnych, inteligentných, altruistických dobrovoľníkov, ktorí plne chápu riziká (na očkovanie – 10 % ochorelo na Consolvovu ulceráciu).

Epidémia už zabila 20 % ľudí, vakcinácia toto množstvo zníži na polovicu. *Myslenie lídra z periódy zlata narába so štatistikou a stratami. Líder má zodpovednosť za skupinu či krajinu a moc, ktorou narába. Myslenie jedinca, ktorému ide o život má iné dimenzie: Dum spiro spero – treba využiť každú možnosť, ak ide o život. To je myslenie periódy uhlíka.*

Toto je 20 božích percent. Pre doktorov to znamená zaočkovať nevinných ľudí, z ktorých každý desiaty zomrie. *Autor nepíše knihu tak, aby bolo riešenie zápletky hladké. Čitateľ musí byť po celý čas v napätí. Homeopatické riešenie – nájdenie genus epidemicus a vyliečenie väčšiny infikovaných v krátkom čase – by mu nepasovalo. Navyše – autor nemyslí homeopaticky. Pre tých, ktorí vedia počítať – v reálnej matematike nemôže byť úmrtnosť 10 %, ak sú traja dobrovoľníci. Napätiu knihy to neuberá na kvalite.*

Ak si myslím, že je to správne, tak prípadne poruším i zákon. (*Neodým*)

Urobil to, lebo si myslel, že je to správne. (*Lantanoid*)

Moji dvaja najschopnejší poradcovia zaujali protichodné stanoviská. Pekelné je na tom to, že obaja majú pravdu.

Použitelní ľudia – väzni z Death Row – čakajúci na smrť.

Aký rozdiel? Neschopní, opití alebo drogovovo závislí doktor – 5 % v tejto profesii. *Neviem, či to myslel ako poklonu.*

Zbohatlíci, ktorí okrádajú skutočne chudobných.

To nie je rozdiel oproti Hitlerovej alebo Stalinovej vláde: Stalin očistil dôstojnícky zbor a Hitler sa rozhodol eliminovať Untermenschen – podľudí – Cigánov a Slovanov: ich dôvody boli vysoké a čisté. (*6. štádium a neodým*)

Rozhodnúť, ktorých ľudí treba obetovať nie je jednoduché. Vojenská služba naučila Noaha, že veliteľ je vždy osamelý. (*Lantanoid, perióda zlata*)

Ich zločiny, ak pripustíme, že to boli zločiny, oni nezavinili. Príčina bola niekde inde. Boli obeťami sociálnej nespravodlivosti alebo politického prenasledovania, alebo hrozného nedorozumenia, alebo jednoducho nešťastia. (*Idealizmus lantanoidu*)

Prvý odsúdený bol na párty, začala panika, cítil, že mu niekto strká ruku do vrecka a ohrozuje ho zbraňou. Otočil sa a pästou napálil do hrdla útočníka, ktorému prevalil tracheu. Bol to federálny protidrogový agent.

Druhý bol Indián, bojovník za práva Indiánov. Bol náhodou v banke, keď jeden z bankových strážcov chcel vyrabovať banku. Pýtal peniaze od úradníčky, pri panike bol postrelený riaditeľ banky a jeho zakrvavené telo spadlo jednoducho na tohto Indiána. Bolo to nešťastie.

Tretí bol vyslúžil vojak, pri prepade útočníka zabil v sebaobrane.

Týchto troch dobrovoľníkov mali predstaviť v televíznej šou Kate Petrakis. Keďže mala problémy s producentom, jeho nechutným vyjadrovaním a pod., pochopila povrchnosť tohto programu a umožnila vystúpiť svojej konkurentke. V napätej atmosfére väzni prepadli televíziu, chceli bojovať za svoje práva, producenta zabil a náhradníčku postrelili.

Ja som majsterka sveta v zlom varení. *Šoubiznis stojí ženu veľa času a síl, ktoré potom niekde chýbajú.*

Neospravedlňujte sa, ja som prípadmi ošľahaná stará sliepka z TV novín. Poznám všetky slová. *Šoubiznis stojí ženu veľa síl, ale zocelí.*

Kate Petrakis je zrejme šťastná duša, ktorá profituje z nebezpečenstva a je zrejším lídrom záchranárskych prác pri haváriách lodí a áut.

Je to ako byť stroskotancom na pustom ostrove a neprichádza žiadna pomoc.

Bol to nebezpečný emočný stav pre starého mládenca v strednom veku.

Nechcela byť otrokom muža a detí. Ona musí ísť študovať a stať sa niekým.

Musí sa vyhnúť ženskému otroctvu. Neexistuje žiadna hora, ktorú by nezdolala. Nie sú žiadne sny, ktoré ťa prenasledujú. A ja chcem byť známa. Je to len populárna komerčná televízna známosť (*nechvályhodná popularita – v originále notoriety*). Nie je to maličerné? Ale žerie ma to ako rakovina. Kate Petrakis musí byť niekým. Niekým zvláštnym.

Dr. Craig zmizol, nikde nenašli jeho telo, ale nakoniec jeho identitu zistili u jedného obyvateľa psychiatrickej liečebne. Tvrdil, že je Ambroz Alexander Noyes. Ukázalo sa, že tak sa volal jeho dedo, ktorého dobre poznal, vedel všetko o ňom i o jeho súčasnosti. Napr. popisoval detaily občianskej vojny v tom období. Všetko sedelo, ale bolo to nemožné. Nepotreboval žiadne lieky. Bol neochvejne presvedčený, že sa píše rok 1895. V tomto stave bol asi 6 rokov, potom sa na chvíľu prebral počas katastrofy v liečebni, kde bez váhania začal robiť záchranárske práce. Pochopil, kto je a stihol prezradiť, čo sa stalo. Liečil ľudí z firmy Washburn, ktorí pri programe Apačská sviečka ochoreli záhadnou chorobou (*program hľadajúci alternatívne zdroje energie za Carterovej vlády*). Bohužiaľ, stalo sa niečo neočakávané. Firma bola na kopci, v kraji, kde nezvyklo pršať, po desaťročiach bola silná búrka, hurikán Addie, ktorá z kopca vyplavila tieto patogény a zaplavila tak celé USA: liekom bol **Ristocetin** a Dr. Craig sa z toho zbláznil (nikto neprežil). Keby písal autor knihu v týchto dňoch, určite by si vzal na mušku fabriky v okolí rieky Ebola v Kongu. Vzhľadom na teóriu miazim vieme, že by nič nenašiel.

Podozrivý nosič je Simon Green. Prečo práve tento starý uličník? (*Neodým*)

Opis psychopатов očami psychiatra: nikto neprenikne (*neodým*) do týchto jedinečných osobností: sú uzamknutí, zakrytí, možno i sami pred sebou. Noyesa sme uzavreli ako akútnu paranoidnú schizofréniu. S malým ale: nie je paranoidný. Lepšie povedané, je trochu paranoidný – paranoidný k moderným javom, ako automobilom, televízii, lietadlám. To je otázka pre filozofov. Tieto moderné výdobytky predstavujú boj medzi časom a vzdialenosťou. Predstavujú znečistenie atmosféry, vedu, novú vedu. Je to vzdelaný muž, ktorý sa skrýva pred novou vedou. Kde sa skrýva? V čase. Kedy začala moderná doba? Kedy boli objavené röntgenové lúče? V roku 1895.

Nestratil som identitu. Adoptoval som si novú. Je to akoby mi FBI vyrobila novú identitu, aby ma skryla v bezpečí. Druhý relaps do jeho druhej schizoidnej osobnosti starého otca bol náhly.

Môžete mi povedať, čo vám spôsobilo takýto stav?

Myslím, že by to mohlo byť pre vás nebezpečné. Päť – šesť rokov dozadu som bol spokojný so svojou prácou. Bol som bakteriológ, bavila ma i virológia. Posledné miesto, ktoré si pamätám pred upadnutím do schizoidného stavu, bola lokalita plná mŕtvol v Albuquerque. Skrýval som sa. Nevieť pred čím. Našli ma. Moja žena náhle zomrela. Nikto mi nehrozil. Pre smútok za ženou ani nemohli – hrozba pre mňa nič neznamenala. Jednoducho mi povedali, že vyzradenie tajomstva by malo nedozierne následky. Jeden vyslovil slovo vlastizrada. *Významnou črtou neodýmu je nepreniknuteľnosť – nedá sa do neho dostať, vidieť, rozumieť mu. Pod tvrdým obalom je citlivé jadro.*

Nesmierna dilema. Lojalita k vede? K vlasti? Utiel som. Skryl som sa. Nie vedome. (*Lantanoidy = ležia skryté*)

Ako vždy, necháme obyčajných a menejcenných obetovať sa na úkor bohatých a privilegovaných (keď sa rozhodovalo o jadrovom údere na ohniská nákazy).

Pán prezident, toto nie sú ľudia, ktorí poslúchajú príkazy. Sú to nezávislí vedci, authority vo svojich odboroch, nesmierni egoisti, individualisti. Zvedaví vedci. Pre nich rozkaz nič neznamená. Musím sa presadiť svojim spôsobom. (*Autonómia, vyvážený narcizmus*)

Názov tejto hry je – ako zastaviť túto epidémiu skôr, ako ona zastaví nás.

Autor, ktorý svojich hrdinov vystaví takejto situácii, jemne povedané, nie je z cukru. S poľutovaním však musím konštatovať, že niekedy sa i tá najnepravdepodobnejšia fantázia blíži realite. Silnejším povahám odporúčam prečítať si toto dielo. Vhodným námetom na štúdium je i súčasná epidémia eboly.

Ebola

Small rubrics – Small rubrics – Intensity is considered

1	1234	3	EYE – BLEEDING from eyes	36
2	1234	3	MOUTH – BLEEDING – Gums	164
3	1234	3	STOMACH – VOMITING; TYPE OF – blood	142
4	1234	3	RECTUM – HEMORRHAGE from anus	191
5	1234	1	GENERALS – HEMORRHAGE – Internally	35
6	1234	3	GENERALS – HEMORRHAGE – orifices of the body, from	27

	ham. 721	lach. 721	phos. 721	ferr-p. 579	ferr. 579	carb-v. 578	crot-h. 578	sul-ac. 578	alumn. 560	arn. 560
1	1	3	3	—	—	2	3	3	1	2
2	2	3	3	1	1	3	3	2	1	1
3	3	2	3	2	3	3	3	1	1	3
4	3	3	3	1	2	2	3	1	2	1
5	1	1	1	1	1	—	—	—	1	2
6	1	2	3	1	1	1	3	2	—	—

A nezabudnite myslieť homeopaticky!

Pavol Tibenský

Nájdite liek – riešenie prípadu zo strany 6

U pacientky nevidno tému výkonu ani súťaživosti, ale dominuje **citlivosť**. Citlivosť na rôzne faktory, často neočakávané.

Medzi záchvatmi pacientka nemá ťažkosti, čo je črtou **akútnej miazmy**.

Hľadáme rastlinný liek akútnej miazmy. Zvláštne symptómy sú napr. horúčnosť v tvári a chlad od hlavy dolu.

Head; heat; coldness, with; body, of:

ACON agar arist-cl **ARN** ARS asaf BELL BUFO CACT calc calo chin chin-s clem euph-pu gels HELL helo hipp hyos ip kali-br kali-c LACHN mag-s mang-acet melal-a methyl-p-h mez nat-ar nux-v OP phyt plb ptel ran-b SIUM STRAM sulph verat

Z uvedených liekov patria do akútnej miazmy tieto:

Head; heat; coldness, with; body, of:

ACON **ARN** BELL STRAM verat

Z textu vyplýva typ citlivosti:

... akoby som sa uzavrela. Akoby som nechcela ku sebe nikoho pustiť. ... akoby som si udržovala nejakú svoju zónu, nechcem si nikoho ku sebe pustiť. Akože sa obrním.

Rubrika pokrývajúca tieto pocity je:

Strach z priblíženia – uvedené sú iba lieky akútnej miazmy

Mind; fear; approaching; others, of:

ARN BELL STRAM stry

V ideálnom stave si pacientka predstavuje svoju existenciu takto:

Ak by nemohla byť človekom, chcela by byť slnkom, aby bola užitočná, chcela by pomáhať ľuďom.

MIND - USEFUL; desire to be

arn.

Liekom je **Arnica**. V tabuľke pocitov podľa Sankarana nájdeme pocit, pasívnu reakciu a kompenzáciu. Aktívnu reakciu si všimnite v článku Kapitola zo Sankarovho systému 3, pacient A. Pomocou pocitov čeláde Compositae bezpečne vylúčime *Belladonna*, ktorá sa zo začiatku javila byť similimom.

Arnica vzor

Sum of symptoms (sort:deg) – Sum of symptoms (sort:deg) – Intensity is considered

Čel'ad'	Pocit	Pasívna reakcia	Aktívna reakcia	Kompenzácia
Compositae	Zranený Zranený alebo urazený Šokovaný Popálený alebo oparený Strach z dotyku a priblíženia	Necitlivý Střpnutý Stupor Katalepsia	Uráža Zraňuje iných Krutý Násilný Udiera	Je tvrdý muž Znesie každú bitku Chráni iných, aby neboli zranení

1	1234	3	MIND – FEAR – approaching; of	57
2	1234	1	MIND – USEFUL; desire to be	5
3	1234	1	VERTIGO – INJURIES of head; after	6
4	1234	2	VERTIGO – MOTION – head; of – agg.	59
5	1234	2	VERTIGO – RAISING – head – agg.	38
6	1234	2	VERTIGO – RISING – stooping; from – agg.	66
7	1234	2	VERTIGO – TURNING; when – head; or moving the	63
8	1234	2	HEAD – HEAT – coldness – Body; with coldness of	34
9	1234	2	CHEST – HEAT – sensation of	27
10	1234	1a	MIASMS – Sankaran – Acute (with all subrubrics) (&Elimination)	9

	arn. 18/41	acon. 16/18	bell. 14/25	glon. 9/15	verat. 9/9	stram. 8/11	lyss. 6/6	morph. 5/7	hyper. 4/7	hydr-ac. 4/4
1	4	1	2	—	—	2	1	—	2	1
2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	2	1	2	2	1	—	—	—	—	—
5	2	1	—	—	—	1	—	1	—	—
6	2	1	3	2	—	—	1	—	—	—
7	2	1	2	2	1	—	—	2	—	—
8	3	2	1	1	1	1	—	—	—	—
9	2	1	1	—	1	—	—	—	—	—
10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Vzdelávanie

Základný kurz homeopatie

Vážené kolegyně a kolegovia!
Lekárky, farmaceutky, veterinárky,
lekári, farmaceuti, veterinári!

Srdečne Vás pozývame na **základný kurz homeopatie** spĺňajúci kritériá Európskej komisie pre homeopatiu, ktorej sme členmi. V súčasnosti prebieha reakreditácia našej školy. Akreditáciu sme získali medzi prvými v Európe. Kurz pozostáva z trojročného štúdia, rozdeleného do dvanástich víkendových blokov podľa jednotlivých orgánových systémov. V rámci kurzu sa frekventanti zoznámia s históriou a vývojom homeopatie, s filozofiou – prebrú sa celý Organon liečebného umenia – a Materia medica základných 120 liekov. Súčasne sa budú prednášať tzv. osvedčené indikácie: lieky prvej pomoci pri bežných ochoreniach, ktoré v praxi môžete použiť už po prvom víkende. Prednášajú skúsení lektori s diplomom ECH. Neváhajte!

Začíname 3. októbra 2014 v Bratislave.

WWR-II

Vážené kolegyně a kolegovia!

Tí z Vás, ktorí majú záujem o vzdelávanie v anglickom jazyku z pohodlia domova, môžu sa prihlásiť na www.essentialhomoeopathy.com.

Dr. Sankaran organizuje sériu webinárov po dobrých skúsenostiach s WWR-I – *Streedy s Rajanom 1*. Vzdelávanie je určené aj pre úplných začiatočníkov. Tým pokročilejším odporúčam prezrieť si stránky www.wwr2.com, kde je pokračovanie WWR-I. Táto séria už beží, ale jednotlivé lekcie sú archivované a možno sa k nim kedykoľvek vrátiť, resp. začať i neskôr. Kurz je v anglickom jazyku, polovica je zo seminára v Goa. Auditórium občas dáva otázky vo svojom rodnom jazyku – ruštine – to by skôr narodeným nemalo prekážať, mladším príde vhod, že Dr. Sankaran pred odpoveďou otázku zopakuje v angličtine. Zatiaľ sa na tomto vzdelávaní zúčastnilo viac ako 1 500 záujemcov z celého sveta.

Homeopatická poviedka

Igorko

Ostrý vietor šľahal mladej žene do tváre. Vločky snehu sa jej zarezávali do odhalených líc, ktoré si nemohla zakryť, lebo na rukách niesla chorého syna. Napriek huňatej prikrývke, v ktorej bol Igorko zababušený, cítila, ako sa trasie. Už to bol štvrtý deň, čo mal horúčku a liečba mu ani najmenej nepomáhala. Snažila sa ho ochrániť pred nevlúdnyim počasím toho Štedrého dňa Roku Pána 1947. Boli možno dva stupne nad nulou, ale štipľavý severák vnímala vyčerpaná, nevyspatá žena a choré dieťa veľmi intenzívne. „Už to nemôže byť ďaleko“ – pomyslela si. Električka, z ktorej vystúpila, kdesi v diali zazvonila a jej zvuk sa strácal, až celkom zanikol. Prešla cez cestu a koľajnice, obzerala sa po popisných číslach. Zabúchala na dvere domu, z ktorého sa šírila vôňa kapustnice. „Moja vonia lepšie“ – presvedčivo si povedala v duchu a čakala na domovníka. Ku dverám sa pomaly priblížila drobná starenka.

- *Koho hľadáte?*
- *Doktora Wurma. Chlapec je chorý.* – Starenka otvorila dvere a ticho riekla:
- *Vojdite! Ohlásim vás!*

Pán doktor otvoril sám. Celkom dobre mu padlo, že sa vymanil z rozhovoru s nepríjemným pánom, ktorý neuznával kresťanské ani židovské sviatky a nanominoval sa na návštevu so svojimi agitačnými letákmi. Odišiel do pracovne, slušne vypoklonkoval agitátora a začal sa venovať hosťom. Slúžke pokynul, aby pomohla premrznutej žene s odstrojením malého, asi štvorročného chlapčeka. Zo stola vzal fonendoskop, vyrovnal sa a oslovil hosta:

- *Prineste pani...*
- *Imrová. Viera Imrová.*
- *Prineste pani Imrovej čaj, pani Rosenbergová, prosím vás!* – poprosil slúžku homeopat a sledoval chlapčeka.

Bol celý spotený, tvár mal červenú napriek tomu, že len pred chvíľou prišiel z decembrovej fujavice. Nečudo, veď tepny na krku mu divo pumpovali horúcu krv do tváre. Ruky mal zopäté, akoby sa modlil. Vtom čosi zašepkal. Nebolo mu príliš rozumieť. Slabý hlások o chvíľu vetu zopakoval.

- *Plávam, plávam.* – Toto hovorí stále, podotkla matka. Už štyri dni má teploty okolo štyridsať stupňov. Nič neje, ak mu niečo dám, všetko vyvráti. Ide mu chuť len na kyslé. Bola som u susedky po kyslé uhorky, naše sladkokyslé vyvrátil.

Dr. Wurm odhalil chlapcov hrudník, chvíľu ticho počúval, potom vyhlásil:

- *Zápal pľúc ako hrom!* – Vstal, prešiel k pracovnému stolu, otvoril hrubú knihu a chvíľu v nej listoval. Medzitým prišla slúžka a podala pani Imrovej čaj.
- *Budete ma ešte potrebovať, pán doktor?*
- *Áno, pani Rosenbergová. Mohli by ste zarobiť chlapcovi pohár citrónády?*
- *Z citrónov?*

Neisto sa opýtala, aby niečo nepokazila. Citróny boli úzky profil. Pánu doktorovi ich priniesol rabín z Viedne. Lekár prikývol a ani nezdvihol hlavu od hrubého ba-

chantu. Potom si začal písať poznámky a pritom pokyvkával hlavou. Bolo vidno, že čosi hľadá a nachádza, ale čosi mu neseďí úplne. Písal rýchlo a na lekára celkom čitateľne. Rubriky z Kentovho repertória mu pomaly pokryli jeden list papiera, keď si spomenul, že nevie chlapcovo meno.

– *Igorko. Igor Imro, narodený 1. februára 1943. Adresa?* – odpovedala pani vyčerpávajúco a usrkla si horúceho čaju, ktorý pevne objímala oboma rukami.

HEAD – WAVING sensation

acon. alum. aphis *Bell.* caust. chel. *Chin. Cimic.* cina coff. cupr-s. dig. dulc. ferr. fl-ac. gels.

GLON. graph. *Hep. Hyos.* indg. *Lach.* laur. *Lyc. Mag-m.* mang. merc. mill. par. petr. sars. sel. seneg. **SEP.** sulph. thuj.

HEAD – WAVING sensation – Forehead

asaf. **BELL.** merc. petr. **SEP.**

VERTIGO – FLOATING, as if

asar. bell. *Calc-ar.* camph. cocc. *Hyper. Lac-c. Lach.* lact. *Manc. Mez.* mosch. *Nux-m. Op.* phos. *Sep. stram. Valer.*

Mind; delusions, imaginations; floating; air, in; bed:

bell benzo con cypra-e LACH lact plut-n stict stram ZINC-I

GENERALS – FOOD and DRINKS – sour food, acids – desire

alum. alumn. am-c. am-m. *Ant-c. Ant-t. Apis* arg-n. *Arn. Ars.* arund. bell. bol-la. *Borx. Brom. Bry. Calc.* calc-s. carb-an. *Carb-v. carbn-s. Cham.* chel. chin. chinin-ar. *Cist. Con.* conv.

COR-R. corn. cub. cupr. dig. elaps *Ferr. ferr-ar. Ferr-m. ferr-p. Fl-ac.* gran. **HEP.** hipp. *Ign. Kali-ar.* kali-bi. *Kali-c. kali-p. kali-s. kreos. Lach. Mag-c.* mang. *Med. merc-i-f. Nat-m.* phel. *Phos. plb. Podo. psor. ptel. Puls. rhus-t. Sabad. Sabin. Sec. Sep. Squil. Stram. Sul-i. Sulph.* thea ther. thuj. ust. **VERAT.** ziz.

GENERALS – FOOD and DRINKS – lemonade – desire

BELL. calc. cycl. eup-pur. *Jatr-c. Nit-ac.* puls. *Sabin. sec. Sul-i.*

Doktor Wurm si údaje mladého muža poznačil a medzitým priniesla pani Rosenbergová limonádu. S pomocou matky uložili chlapca do polosedu a priložila mu pohár k ústam. Chlapec si upil, trochu vykřivil pus, ale pokračoval, až sa celý obsah pohára stratil v jeho útrobach.

– *Igorko, opatrne! Povraciaš sa!* – Matkine obavy sa však nenaplnili. Igorko si ľahol, obrátil sa na bok a spokojne oddychoval. Pán doktor sa matky popýtal na zopár ďalších vecí o synovi, a pritom jedným okom sledoval, či sa niečo s chlapcom nedeje. Všetko bolo v poriadku – vracanie nenastalo. Pomaly vstal, prešiel k nízkej skrinke a otvoril dvere. Bolo v nej plno fľaštičiek, úhľadne zoradených podľa abecedy. Vytiahol jednu z nich, na ktorej bolo napísané „*Belladonna D6*“ a podával ju pani Imrovej.

– *Každú hodinu mu dajte päť kvapiiek priamo do úst a ak by bol smädný, tak do čaju. Počkáme do zajtra a uvidíme.*

– *Ďakujem pekne, pán doktor! Čo budeme dlžní?*

– *Nerobte si starosti, vyrovnáme to naraz.*

– *Ešte raz ďakujem! Dúfam, že mu to zaberie.* – Rázne vzala deku a išla nachystať svoje dieťa na cestu domov.

– *Ste mojimi hosťami! V takomto stave vás nemôžem pustiť domov. Pani Rosenbergová vám pripraví izbu.* – Námietky nemali na homeopata žiaden vplyv.

– *Môžete s nami povečerať. Tá vôňa kapustnice nešla od nás, naše sviatky sú odlišné. Zapálime ďalšiu sviečku na chanukii a budeme spievať naše piesne, najmä „Ma'oz cur“ a hrať sa tradičnú hru „vlčík“.*

Žena sa úctivo poďakovala za nečakanú pohostinnosť a spolu s pani Rosenbergovou preniesli Igorka do izby. Podala mu jednu dávku lieku a od vyčerpania zaspala

tak tvrdo, že sa zobudila až ráno. Igorko sedel za stolom a listoval vo veľkej knihe. Pomaly slabikoval:

William Boericke
Handbuch der homoeopathischen Arzneimittellehre

– *Nechaj tú knihu, Igorko!* – Ale chlapec pokračoval v čítaní.

Titel der englischen Original-Ausgabe:
Pocket Manual of Homeopathic Materia Medica,
devät'-th edition jeden devät' dva sedem.

– *Už ti čert sadlo kúpi!* – V tejto výčitke bolo rozoznať skôr úľavu ako hnev, Igorko akoby ju nepočul. Nalistoval v knihe náhodne ďalšiu stránku:

Magen: – Dyspepsie durch Mehlspeisen und leicht garenden Nahrung, Kohl, Bohnen etc. Übermasiger Hunger. Abneigung gegen Brot etc. Verlangen nach süßen Dingen. *Das Essen schmeckt sauer.* Saures Aufstossen. Große Verdauungsschwache. Fresssucht, mit starkem Vollegefühl. Nach dem Essen, Druck im Magen, mit bitterem Geschmack im Mund.

Niekoľko kvapiek homeopatika ho cez noc takmer uzdravilo. Zase to bol on – zvedavý malý mudrlant. Do miestnosti vstúpil lekár, zažalal obom hosťom Veselé Vianoce a vyšetril malého Igorka. Otázky malého zvedavca nemali konca kraja:

– *Čo to máte? Čím ma to vyšetrujete? Aká je tá kniha? Odkiaľ ju máte? A tak ďalej, a tak ďalej.* – Pani Imrovú už ústa boleli ako donekonečna okrikovala syna:

– *Na to si ešte malý! To by si nepochopil! Nebuď zvedavý!*

Potešiteľná správa o zmenšení nálezu na pľúcach potvrdila zlepšenie stavu i objektívne. Dr. Wurm napísal recept a podával ho spokojnej mame so slovami:

– *Pán magister Traumberger vám kvapky pripraví a keď ich chlapec doberie, prídte s ním na kontrolu!* – a rozlúčili sa s úsmevom na tvári. Čas bežal. Koncom februára sa zima ešte nechystala prepustiť miesto jari. Dvadsiateho piateho februára roku 1948 bolo asi desať stupňov pod nulou. Na ulici bolo ľudoprázdno. Pani Imrová niesla svojho syna na vyšetrenie znovu. Boleli ho kĺby a cestu po svojich k lekárovi by nezvládol. Lekár ich prijal v pracovni ako minule. Zdal sa akýsi ustarostený, ale Igorkovi sa venoval dôkladne ako pri predošlej návšteve. Vyšetřil pľúca a hrdlo, no nenašiel žiaden patologický nález. Kĺby nemal opuchnuté, ale pohyby kolien a ramien boli citlivé. Matka zreferovala príznaky do najmenších podrobností:

– *Po kvapkách sa celkom uzdravil. Nestážoval sa, pekne dýchal, nemal ani teplotu. Hral sa s ostatnými deťmi. Pred týždňom sme Igorka ostrihali a na druhý deň – neviem, či sa tomu nebudete smiať – ochorel. Začal sa sťažovať, že mu je zima na hlavičku a začali ho bolieť ramienka a kolienka. Najmä v noci stonal, prevracal sa a aj plakal. Keď sedel v izbe, chytil si jabĺčka, že mu na ne fučí, aj keď boli dvere zatvorené: vravel, že pod prahom fučí. Nakoniec nevládal chodiť, radšej som s ním prišla.*

Dr. Wurm vytiahol chlapcovu dokumentáciu zo šuplíka a začal si robiť poznámky.

Extremities; pain; joints; cold; becoming, of head:

bell

Extremities; pain; knees; patella; sitting; agg.:

bell calc calc-acet camph con merl plect spig SULPH

Extremities; pain; rheumatic; cold; becoming; head, of:

bell

Pri tretej rubrike si už nevypisoval všetky lieky. Stav lieku **Belladonna** bol jasný. Napísal na recept „Belladonna D12 gtt, 3x denne 5 kvapiek“ a podal ho pani Imrovej so slovami:

– *Príďte na kontrolu o dva týždne! Pána magistra už poznáte, u neho si vyberte kvapky. Potom sa vyrovnáme, aj keď som vašim dlžníkom ja – veď ste ma cez sviatky vyslobodili z pazúrov toho neodbytného agitátora.*

Pani Imrová si zhlboka povzdychla:

– *Neviem, čo sa to deje! Sú všade a nevážia si slušného človeka. Manžel chodí z práce ustarostený a aj ten chlapec to vidí. Robia mu problémy, lebo bol v Londýne. Neviem, čo to má znamenať, veď tam pôsobil ako dôstojník našej armády a teraz je mu to na príťaž.*

Deviateho marca Roku Pána 1948 sa už jarnému slniečku podarilo poraziť pani Zimu. Teplomer sa vyšplhal bez problémov na desať stupňov. Igorko veselo poskakoval popri mamke, ktorá by mu inak sotva stačila. Tak sa zvedavý chlapec ponáhlal do ordinácie židovského homeopata. Jeho nekonečné otázky milujúcu matku neomrzeli, za to však Igorko s odpoveďou „*Tomu nemôžeš nerozumieť, si ešte malý!*“ spokojný nebol.

Ani sa nenazdali a ocitli sa pred domom, v ktorom býval doktor Wurm. Igorko sa snažil dosiahnuť na zvonček a vtom sa otvorili dvere. Vyšiel z nich rázny mladý muž s diplomatkou v ruke – pani Imrová v ňom spoznala vianočného agitátora. Pozdravil sa a hneď kládol otázky:

– *Česť práci! Koho hľadáš, súdružka?* – Pozdrav majú pekný, ale ruky ľavé – pomyslela si žena a neisto odvetila:

– *Doktora Wurma. Prišli sme s chlapcom na kontrolu.*

– *Ten buržoázny felčiar tu už nebýva. Ilegálne opustil našu krajinu, aby utiekol pred spravodlivosťou* – vysvetľoval vyčerpávajúco agitátor a s pohrdavým úsmevom sa vzdialil.

– *Pochválen buď Ježiš Kristus!* – vtom začuli spoza dverí.

Domovníčka sa im dôverne prihovorila.

– *Podťe ďalej! Uvarím vám čaj!*

Žena s chlapcom vstúpili do skromného príbytku, usadili sa a medzitým Igorko zasa matku bombardoval sprškou otázok.

– *Ako to, že tu pán doktor nebýva? Kto bol tento chlap? Čo je to ilegálne? Čo je to utiecť pred spravodlivosťou?*

Domáca priniesla čaj a rozpovedala celý príbeh.

– *Doktor Wurm s rodinou spolu s magistrom a rabínom stihli utiecť za hranice keď pochopili, že nová moc im poberie všetky majetky a oni ako nepriatelia ľudu skončia vo väzení. Sloboda v emigrácii im pri ich schopnostiach a stykoch prišla ako vhodnejší variant. Byt homeopata pridělili tomu gardistovi, ktorého ste stretli vo vchode.*

Starena sa zatvárala, ako by si chcela odpľúť.

Po takejto záplave informácií Igorkove otázky nemali konca-kraja. Matka donekonečna opakovala:

– *Tomu nebudeš rozumieť, na to si ešte malý!*

Čas plynul a Igorko rástol. Jeho rozum dokázal pochopiť čoraz viac a viac vecí: prečo jeho otec, ktorý bojoval za našu slobodu v zahraničí, bol nežiaducim. Pochopil i to, prečo bol nežiaduci židovský homeopatický lekár, lekárnik či židovský duchovný. Jediné čo nepochopil dodnes – a to už má na chrbte sedem krížikov – prečo dospelého, päťročného muža všetci považujú za dieťa.

Pavol Tibenský

Hlásková vyplňovačka

	R	U	T	A											
														L	
									Z					E	
									E					M	
									A					N	
														A	
									I	N	U	L	A		
					H			E	L	A	P	S			
					U										
					R										
					A										

2: AH, MA, NA, KS, LE, LK, OA, RE, RP, TA, TO, ZA

3: ARA, ARH, ART, AVA, AZA, BLA, ELA, ETA, HON, LAR, ONA, PAS, PES, RÁM, SAS, UCHO, UTA, ZAŤ, ZEA, ZEN

4: ALMA, ANAS, ARAM, ARON, ATAK, CELÁ, DULA, EMIR, HURA, JÓGA, LATA, RUTA, SORE, SPAT, TAMI, UDRI, ZDAR, ZROD

5: ALARM, AMATI, DRUPI, ELAPS, GARUA, GENOA, ILAVA, INULA, KRIVO, LEMNA, MAPUJ, MORIŤ, NAIKU, OBAVA, OBULA, OTARU, PANNA, PILUS, PTÓZA, SIAHA, TANAP, TAUCHE, TEPLA, TERRA, TOOLS, TRAJA, VENUJ, VARGA

6: ANABAR, ANATOM, ANOLIS, ARÁBIA, ENOLÁT, NAHLAS, OBOLOS, ODESAN, ODOBER, OTAKAR, PROSIA, UTERUS

16: **TAJNÍČKY** DURMAN OBYČAJNÝ, ĽUĽKOVEC ZLOMOCNÝ, ĽUĽOK SLADKOHORKÝ

Tajničky zasielajte formou SMS na telefón SLHS 0911/623 323 do konca decembra. Jeden vyžrebovaný člen SLHS dostane drobnú odmenu.

Písmenová krížovka – riešenie z predchádzajúceho čísła

Podľa vynikajúceho amerického homeopata Jamesa Tylera Kenta, ktorého meno ste si mohli nájsť v tajničke krížovky z minulého čísla: „Človek nepozostáva z ničoho iného, iba z toho, čo si myslí a čo miluje.“

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
A		A	R	N	I	K	A	H	O	R	S	K	Á		
B	D	I	V	A	K	O	P	A	T	V	O	R	B	A	
C	A	L	E	B	O	Š	E	J	K	I	N	T	E	R	
D	N	R	M	A	Š	A	C	R	U	Z	G	I	L	A	
E	A	U	L	L	Ú	K	A	A	R	A	K	A	E	R	
F	E	T	Y	L	P	Á	R	A	Z	I	A	P	S	A	
G	J	A	M	E	S	T	Y	L	E	R	K	E	N	T	
H	A	F	E	V	I	N	K	O	K	A	I	R	I	S	
I	L	I	M	Í	V	E	R	E	T	N	A	I	Ž	A	
J	A	N	A	S	O	P	U	S	O	O	N	A	E	S	
K	P	A	S	T	E	I	N	T	O	N	O	R	I	K	
L	A	N	T	O	N	I	D	A	N	E	L	A	D	A	
M		C	I	N	A	M	A	R	I	T	I	M	A		